

dost zaměstnancovu (dobrovolný odchod § 9), nebo bez takové žádosti opatřením úřadu (nucený odchod § 13). Podle smlouvy, jíž byl upraven žalobcův pracovní poměr, bylo ustanoveno, že žalobce může býti jen propuštěn za těch podmínek, za kterých může býti propuštěn úředník státní, a proto je zřejmo, že strany ujednaly obdobné použití příslušných předpisů pro státní úředníky jen na rozvázání služebního poměru propuštěním, o něž však v souzeném případě vůbec nejde, a že předpisů zákona č. 286/1924 o »přeložení do výslužby« nelze obdobně použít na služební poměr žalobcův. Ježto však, jak dovozeno, restriktivní zákon č. 286/1924 sb. z. a n. není předpisem normujícím propuštění státních úředníků a nemluví o propuštění nevypověditelných zaměstnanců vůbec, pochybily nižší soudy, když přiznaly žalovanému spolku oprávnění, by služební poměr žalobcův rozvázal výhradně jen z úsporných úvah podle ustanovení tohoto výjimečného zákona (čís. 4 § 503 c. ř. s.).

Pokud žalobce ještě vytýká, že soud neměl stanoviti čtrnáctidenní lhůtu k plnění, nýbrž lhůtu patnáctidenní, nejvyšší soud schvaluje právní závěr odvolacího soudu o neopodstatněnosti této výtky a stačí tu odkázati k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 13858.

Pozemková reforma.

Vlastník zbytkového statku, stíženého patronátem, vážnoucím původně na celém velkostatku, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhražovací jistina vypadající z přejímací ceny na patronát byla prý stanovena podle dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R I 295/34.)

V usnesení, jímž byla rozvržena přejímací cena za nemovitosti převzaté Státním pozemkovým úřadem od velkostatku v S., bylo z přejímací ceny 3,200.000 Kč sraženo 200.000 Kč jako zajišťovací kapitál na uhražování patronátních břemen vážnoucích na nemovitostech převzatých státem od velkostatku S. K rekursu vlastníka zbytkového statku a finanční prokuratury rekursní soud napadené usnesení zrušil a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. **Důvody:** Podle § 48 náhradového zákona určí hodnotu věcných břemen soud přibíra jednoho nebo dva znalce podle průměrné hodnoty oprávnění nebo plnění v letech 1913—1915. Ovšem na místě určení hodnoty té soudem může nastoupiti dohoda řádně uzavřená a schválená. Jest sice pravda, že česká finanční prokuratura původně tvrdila, že k takové dohodě došlo, avšak ještě včas, před vydáním rozvrhového usnesení, toto prohlášení odvolala, tvrdíc, že úmluva o zajištění patronátních závazků nebyla schválena zemským úřadem jakožto úřadem dohlédacím. Vzhledem k tomu bylo věcí soudu, by se přesvědčil z úřadu o pravoplatnosti dohody ať k tomu byl dán podnět kdykoliv před vydáním rozvrhového usnesení, neboť církev jest pod zvláštní ochranou zákona (§ 17 zák. č. 100/31) a jest v jejím zájmu řádné zajištění patronátních břemen a ří-

zení rozvrhové o přejímací ceně zabraných statků ve smyslu § 47 náhr. zák. jest po stránce formální ovládáno zásadou vyhledávací podle vzoru předpisů o řízení nesporném (rozh. nejv. soudu čís. 8361 a 6494 sb. n. s.). Stížnost nabyvatelů zbytkového statku jest mimo to odůvodněna i proto, že se tvrzená dohoda o výši kapitálu zajišťujícího patronátní břemena stala bez jejich účasti. Nelze upříti, že nabyvatel zbytkového statku, na kterém zůstanou patronátní břemena váznouti, má obzvláštní majetkoprávní zájem na tom, by ona část patronátních břemen, která nepřipadá na nemovitosti statku, byla zajištěna přiměřeným kapitálem z rozvrhové přejímací ceny. Uhrazovací kapitál na patronátní břemena musí totiž býti uložen na úrok a bude simultanně s kmenovým zbytkovým statkem, solidárně s jeho majitelem ručiti za nároky z břemen vyplývající jistina, totiž bude svými úroky krýti kvotu břemen naň vypadajících. Kde má uhrazovací kapitál býti uložen, musí býti v rozvrhovém usnesení určeno, rovněž, kdo má si vybírat úroky, což může též záležeti na tom, jak se účastníci dohodnou (viz rozh. nejv. s. čís. 6190 sb. n. s.). Jest tudíž pokládati nabyvatele zbytkového statku ve smyslu § 6 zák. čís. 100/31 za účastníka nesporného řízení o rozvrhu přejímací ceny za nemovitosti převzaté Státním pozemkovým úřadem podle § 47 náhr. zák. V tomto rozvrhovém řízení má sice soud rozhodovati otázky materielněprávní podle předpisů exekučního řádu, avšak formální postup řízení jest dán předpisy o řízení nesporném (viz rozh. nejv. s. sb. n. s. čís. 8361 a 8494). Nevadí, že v § 47 náhr. zákona není výslovně jmenován i nabyvatel zbytku kmenového statku, neboť cit. § 47 jmenuje jen výslovně, kdo má býti k rozvrhovému roku obeslán, nikoliv, zda kdo obešlán býti nemá či nemusí, aniž by tím bylo prejudikováno otázce, kdo jest účastníkem onoho nesporného rozvrhovacího řízení, když se za účastníka přihlásí. Vždyť podle § 6 zák. čís. 100/31 upravujícího nesporné řízení, jest účastníkem každý, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech dotčen, neb uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. To jest v souzeném případě splněno, poněvadž majitel zbytkového statku jako právní nástupce bývalého vlastníka a patrona musí nésti patronátní břemena, a nemůže mu býti proto lhostejno, jakým uhrazovacím kapitálem má býti kryta kvota patronátních břemen připadající na nemovitosti patřící dříve k panství S., které nepřevzal, a kterýžto kapitál byl stanoven úmluvou mezi bývalým vlastníkem panství s biskupskou konsistoří bez něho. Státní pozemkový úřad má povinnost postarati se o zajištění poměrné kvoty patronátních břemen na účet zci-zovatele (vyvlastněnce), když je převzal sám na srážku z přejímací ceny. Podle § 43 náhr. zák. ocenění převzatých nemovitostí provede Státní pozemkový úřad, přihlédaje k patronátním břemenům, odhadne je, vypočte uhrazovací kapitál, ten se ze zákonné ceny srazí a zbytek prohlásí za cenu přejímací k rozvrhu určenou. V souzeném případě Státní pozemkový úřad odhad neprovedl a místo něho měl odhadovati břemena soud rozvrhový použitím předpisů o oceňovacím řízení náhradového zákona, tedy § 48 náhr. zák., jenž je dán i pro soudní odhad břemen a jehož by zřejmě i Státní pozemkový úřad užiti musil. Před vypravením rozvrhového usnesení učinil sám Státní pozemkový úřad návrh shora zmíněný na objektivní zjištění uhrazovacího kapitálu z titulu zajištění břemen patronátních a mělo tomuto návrhu býti vyhověno, kdyby nebyla

prokázána právoplatná dohoda všech účastníků o výši zajišťovací jistiny pro ona břemena. Ke stížnosti byl majitel zbytkového statku oprávněn přes doslov § 52 náhr. zák., neboť výpočet oprávněných účastníků není uveden výčetmo a vzhledem k nyní platícímu § 37 zák. o řízení nesporném čís. 100/31, podle něhož je k rekursu oprávněn každý účastník, který se pokládá za zkrácena usnesením, nelze pochybovati i vzhledem k ustanovení § 896 obč. zák. o oprávněnosti i když jde o pouhé zajištění kvotou, která se vypočítá podle hodnoty let 1913 a 1915. Soud první stolice ho ostatně za účastníka pokládal, an ho při rozvrhovém roku dne 15. května 1933 k jednání připustil a jeho přednes protokoloval. Vždyť i podle původní přihlášky česká finanční prokuratura požadovala z titulu zajištění patronátních břemen 450.000 Kč. Nelze pochybovati, že případný chatrný stav budov kostelních měl dojít výrazu netoliko v tržové ceně zbytkového statku (který koupil stěžovatel r. 1925), nýbrž i v odhadu břemen, ovšem podle stavu v roce 1913—1915 při rozvrhu, aniž v tomto řízení třeba řešiti otázku, zda vlastník jest práv církví ze schodku, že poměrná kvota uhražovací jistiny na převzaté nemovitosti vypadající vyměřená dle hodnoty let 1913—1915 nekryje nynější hodnotu břemene patronátního, či zda nese schodek ten někdo jiný (rozh. nejv. soudu čís. 6190 sb. n. s.). Jak vychází na jevo z výměru okres. úřadu v N., zůstal věcný patronát váznouti celý na kmenovém zbytku velkostatku, kterým jest dvůr K., který koupil stěžovatel a bez ohledu na to, zda výnos jeho stačí na úhradu patronátních břemen. Má proto nabyvatel zbytkového statku K. podle obdobného použití rozh. nejv. soudu čís. 6900 sb. n. s. stejný hospodářsko-právní zájem na správném zjištění výše příslušné srážky z titulu břemen patronátních z přejímací ceny v rozvrhu, který jest předmětem této stížnosti, jako jej měl dle cit. rozh. nejv. soudu dřívější vlastník velkostatku, který si zbytkový statek při reformě pozemkové ponechal, neboť z onoho zajišťovacího kapitálu na uhražování patronátních břemen má se mu dostatí částečné náhrady za skutečné plnění břemen těch, jako nabyvatelem zbytkového statku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dědiců po bývalém majiteli velkostatku S. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Pokud jde o otázku, zda vlastník zbytkového statku K., stíženého patronátem původně na celém velkostatku S. váznoucím, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhražovací jistina vypadající z přejímací ceny na patronát byla stanovena podle tvrzené dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí, pokud se týče jeho pozůstalostí, rozřešil rekursní soud otázku, přiznav mu oprávnění, správně. Důvody rekursním soudem uvedené v napadeném usnesení pro zmíněné oprávnění odpovídají v podstatě rozhodnutím nejvyššího soudu čís. 6163 a 6900 sb. n. s. a dovolací rekurenti odkazují se se svými vývody, v nichž zastáván opačný názor, na citovaná rozhodnutí, pokud se týče na důvody napadeného usnesení.